

ISTH-SSC Asiņošanas novērtēšanas rīks (ISTH-SSC Bleeding assessment tool - BAT)

Instrukcijas:

1. Šim testam ir informējoša nozīme un rezultāti var tikt interpretēti tikai kopā ar ārstu hematologu, kam ir pietiekami plašas zināšanas asins recēšanas traucējumu diagnostikā un ārstēšanā. Šī testa rezultāts nav diagnoze, bet var palīdzēt tās uzstādīšanā vai precizēšanā.
2. Papildus norādījumiem, kas pieejami šajā tabulā, nepieciešams atsaukties uz detalizētākām instrukcijām [tekstā](#).
3. Apzīmējumi pie skalām:
 - § **Atšķirībām starp "0" un "1" ir kritiska nozīme.** Rezultāts "1" norāda, ka intervētājs novērtē pacienta vēsturē simptomu kā klātesošu, bet tas nekvalificējas rezultātam "2" vai lielākam. ISTH apkopojis arī minimālos kritērijus, kas raksturo nozīmīgu asiņošanu
 - * Tikai konsultācijā: pacients meklēja medicīnisku palīdzību un tika nosūtīts pie speciālista vai tika piedāvāta laboratoriska izmeklēšana
 - ** Piemērs: 1 zoba ekstrakcija/operācija, kuras rezultātā bija asiņošana (100%): jānovērtē ar "2", 2 zoba ekstrakcija/operācijas, 1 gadījumā bija asiņošana (50%): jānovērtē ar "2", 3 zoba ekstrakcijas/operācijas, kur vienā gadījumā bija asiņošana (33%): jānovērtē ar "2", 4 zoba ekstrakcijas/operācijas, kur vienā bija asiņošana (25%): jānovērtē ar "1"
 - # ja uzreiz pieejams datu vākšanas laikā
 - ^ Iekļauj: asiņošanu no nabassaites, cefalohematoma, vaiga hematoma, ko izraisīja zīšana barošanas laikā ar krūti/pudelīti, konjuktīvas asiņošana vai pastiprināta asiņošana pēc apgraižšanas vai venipunkcijas (injekcijas vēnā). Šādu asiņošanu klātbūtni zīdaiņa vecumā nepieciešams detalizēti izmeklēt neatkarīgi no kopīgā testa rezultāta
4. Katrā rindā pie asiņošanas simptoma jāatzīmē viens skaitlis atbilstoši novērtējumam. Rezultātu saskaita.
5. Normāls rezultāts ir <4 pieaugušiem vīriešiem, <6 pieaugušām sievietēm un <3 bērniem.

Oriģinālais teksts pieejams šeit: <https://bleedingscore.certe.nl/>

Atsauces uz literatūru:

1. Rodeghiero F, Tosetto A, Abshire T, Arnold DM, Collier B, James P, Neunert C, Lillicrap D; ISTH/SSC joint VWF and Perinatal/Pediatric Hemostasis Subcommittees Working Group. **ISTH/SSC bleeding assessment tool: a standardized questionnaire and a proposal for a new bleeding score for inherited bleeding disorders.** J Thromb Haemost. 2010 Sep;8(9):2063-5
2. SUPPLEMENTARY MATERIAL TO THE OFFICIAL COMMUNICATION OF THE SSC (LAST REVISION: 19 JULY 2011) Pieejams: https://cdn.ymaws.com/www.isth.org/resource/resmgr/ssc/isth-ssc_bleeding_assessment.pdf
3. Elbatarny M, Mollah S, Grabell J, Bae S, Deforest M, Tuttle A, Hopman W, Clark DS, Mauer AC, Bowman M, Riddel J, Christopherson PA, Montgomery RR; Zimmerman Program Investigators, Rand ML, Collier B, James PD. **Normal range of bleeding scores for the ISTH-BAT: adult and pediatric data from the merging project.** Haemophilia. 2014 Nov;20(6):831-5. doi: 10.1111/hae.12503. Epub 2014 Sep 6.

Simptomi (līdz diagnozes uzstādīšanai)	0§	1§	2	3	4
1. Deguna asiņošana	Nav/Nav būtiska	- Mazāk kā 5 gada laikā vai - Ilgāk kā 10 minūtes	Tikai konsultācijā*	Kompresija vai kauterizācija vai antifibrinolītiskie līdzekļi	Asins pārlišana vai aizstājterapija (hemostātisku asins komponentu un rVIIIa lietošana) vai desmopresīns
2. Ādas asiņošana	Nav/Nav būtiska	Redzami 5 vai vairāk zilumi (lielāki par 1cm)	Tikai konsultācijā*	Pastiprināta	Spontāna hematoma, kurai nepieciešama asins pārlišana
3. Asiņošana no nelieliem ievainojumiem	Nav/Nav būtiska	- Mazāk kā 5 gada laikā vai - Ilgāk kā 10 minūtes	Tikai konsultācijā*	Ķirurģiska hemostāze	Asins pārlišana, aizstājterapija vai desmopresīns
4. Asiņošana mutes dobumā	Nav/Nav būtiska	Ir	Tikai konsultācijā*	Ķirurģiska hemostāze vai antifibrinolītiskie līdzekļi	Asins pārlišana, aizstājterapija vai desmopresīns
5. Kuņģa - zarnu trakta asiņošana	Nav/Nav būtiska	Ir (nav saistīta ar čūlu, portāla hipertensiju, hemoroīdiem, angiodisplāziju)	Tikai konsultācijā*	Ķirurģiska hemostāze, antifibrinolītiskie līdzekļi	Asins pārlišana, aizstājterapija vai desmopresīns
6. Hematūrija (asinis urīnā)	Nav/Nav būtiska	Ir (makroskopiska - saskatāma ar neapbruņotu aci)	Tikai konsultācijā*	Ķirurģiska hemostāze, dzelzs terapija	Asins pārlišana, aizstājterapija vai desmopresīns
7. Zobu ekstrakcija (izraušana)	Nav/Nav būtiska vai nekad nav veikta	Ziņots mazāk kā 25% gadījumu, bez speciālas apturēšanas**	Ziņots 25% vai vairāk gadījumu, bez speciālas apturēšanas**	Atkārtota šūšana vai kompresija	Asins pārlišana, aizstājterapija vai desmopresīns
8. Ķirurģiska operācija	Nav/Nav būtiska vai nekad nav veikta	Ziņots mazāk kā 25% gadījumu, bez speciālas apturēšanas**	Ziņots 25% vai vairāk gadījumu, bez speciālas apturēšanas**	Ķirurģiska hemostāze vai antifibrinolītiskie līdzekļi	Asins pārlišana, aizstājterapija vai desmopresīns

Simptomi - turpinājums	0§	1§	2	3	4
9. Menorāģija (pastiprināta asiņošana mēnešreīžu laikā)	Nav/Nav būtiska	Tikai konsultācijā*	- Darba vai skolas kavēšana vairāk kā 2 dienas gadā	- Nepieciešama kombinēta terapija ar antifibrinolītiskajiem līdzekļiem un hormoniem	- Akūta menorāģija, kam nepieciešama hospitalizācija un neatliekama ārstēšana
		vai	vai	vai	vai
		- Higiēnas preču (tamponu, pakešu) mainīšana biežāk kā katras 2 stundas	- Nepieciešama antifibrinolītisko līdzekļu vai hormonālā vai dzelzs terapija	- Ir kopš menorāģijas un ilgāk kā 12 mēnešus	- Asins pārļiešana, aizstājterapija vai desmopresīns
		vai			vai
		- Recekļi un pastiprināta asiņošana			- Nepieciešama dilatācija (asinsvadu paplašināšana) un kuretāža (asinsvadu piededzināšana) vai endometrija ablācija vai histerektomija
		vai			
- PBAC (<i>Pictorial Blood Assessment Chart - vizuāla asiņošanas novērtēšanas tabula</i>) rādītājs mazāks par 100#					
10. Pēcdzemdību asiņošana	Nav/Nav būtiska vai nekad nav bijušas dzemdības	Tikai konsultācijā*	- Terapija ar dzelzi	- Nepieciešama asins pārļiešana, aizstājošā terapija, desmopresīns	- Jebkāda procedūra, kur nepieciešama kritiska aprūpe vai ķirurģiskajaukšanās (piemēram, histerektomija, iekšēja nieru artēriju legācija, dzemdes artēriju embolizācija, dzemdes stiprinājumu šuves)
		vai	vai	vai	
		- Sintocīna izmantošana	- Antifibrinolītiskie līdzekļi	- Nepieciešama izmeklēšana ar anestēziju un/vai dzemdes balons/tamponāde	
		vai			
- Ločija (pēcdzemdību izdalījumi) vairāk kā 6 nedēļas					
11. Asins izplūdumi muskuļos	Nekad	Pēc traumas, bez ārstēšanas	Spontāni, bez ārstēšanas	Spontāna vai traumatiska, nepieciešams desmopresīns vai aizstājterapija	Spontāna hematoma, kurai nepieciešama ķirurģiskajaukšanās asins pārļiešana

Simptomi - turpinājums	0§	1§	2	3	4
12. Hemartroze (asiņošana locītavās)	Nekad	Pēc traumas, bez ārstēšanas	Spontāni, bez ārstēšanas	Spontāna vai traumatiska, nepieciešams desmopresīns vai aizstājterapija	Spontāna hematoma, kurai nepieciešama ķirurģiska iejaukšanās asins pārlišana
13. Asiņošana centrālā nervu sistēmā	Nekad	-	-	Asins izplūdums smadzenēs (SDH), jebkāda intervence	Intracerebrālā, nepieciešama jebkāda iejaukšanās
14. Citas asiņošanas	Nav/Nav būtiska	Ir bijušas	Tikai konsultācijā*	Ķirurģiska hemostāze, antifibrinolītiskie līdzekļi	Asins pārlišana, aizstājterapija vai desmopresīns

NPK	Simptomi (līdz diagnozes uzstādīšanai)	Rezultāts 0-4
1.	Deguna asiņošana	0 1 2 3 4
2.	Ādas asiņošana	0 1 2 3 4
3.	Asiņošana no nelieliem ievainojumiem	0 1 2 3 4
4.	Asiņošana mutes dobumā	0 1 2 3 4
5.	Kuņģa - zarnu trakta asiņošana	0 1 2 3 4
6.	Hematūrija (asinis urīnā)	0 1 2 3 4
7.	Zobu ekstrakcija (izraušana)	0 1 2 3 4
8.	Ķirurģiska operācija	0 1 2 3 4
9.	Menorāģija (pastiprināta asiņošana mēnešreižu laikā)	0 1 2 3 4
10.	Pēcdzemdību asiņošana	0 1 2 3 4
11.	Asins izplūdumi muskuļos	0 1 2 3 4
12.	Hemartroze (asiņošana locītavās)	0 1 2 3 4
13.	Asiņošana centrālā nervu sistēmā	0 1 2 3 4
14.	Citas asiņošanas	0 1 2 3 4
	SUMMA	